



Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Bystyret		02.12.14

Kommunereformen - prosess, organisering og framdrift i Kristiansund

Vedlegg

- Skriv fra statsråd Jan Tore Sanner datert 26. august 2014
- Fylkesmannens forventningsbrev datert 15. oktober 2014
- Veileder kommunal- og moderniseringsdepartementet "Veien mot en ny kommune"

Rådmannens innstilling

1. Kristiansund velger løp 2, "hurtigtoget" i det videre arbeidet med kommunereformen. Dette innebærer at bystyret må fatte sammenslåingsvedtak i løpet av våren 2016 med eventuell sammenslåing fra 1. januar 2020.
2. Bystyret slutter seg til prosess, organisering og framdrift i arbeidet med kommunereformen slik det går fram av rådmannens saksutredning til denne saken.
3. Arbeidet med kommunereformen organiseres som et prosjekt i 2 faser. Fase 1 går fram til man har blitt enige om hvilke kommuner som skal slå seg sammen. Deretter endres organiseringen slik at samarbeidskommunene får felles prosjektorganisering.
4. I fase 1 er et utvidet formannskap prosjekteier. Utvidet betyr i denne sammenhengen at formannskapet, når det opptrer som prosjekteier, utvides med gruppelederne fra de øvrige partiene som er representert i bystyret.
5. Petter Ingeberg blir kommunens prosjektleder og kontaktpersonen i forhold til fylkesmannen. Prosjektleder får rådmannen som nærmeste overordnede.
6. For fase 1 oppnevnes en styringsgruppe bestående av ordfører (leder), varaordfører, 1 fra opposisjon, rådmann, 1 kommunalsjef, byplanlegger, 2 tillitsvalgte, 2 representanter fra ungdomsrådet og prosjektleder. Varamedlemmer oppnevnes for de politiske representantene.
Som vararepresentant for varaordfører velges: _____
Som representant fra opposisjonen velges: _____
Som vararepresentant fra opposisjonen velges: _____

Hva denne saken handler om

I den politiske plattformen til Solbergregjeringen var partene enige om å gjennomføre en nasjonal kommunereform. Stortinget vedtok reformen i juni 2014, og alle kommunene har fått et utredningsansvar. Fylkesmannsembetene har fått i oppgave å igangsette, følge opp og legge rammer for de fylkesvise prosessene. Bystyret må innen nyttår behandle sak om hvordan og hvilke tiltak som planlegges for å få en god prosess i Kristiansund.

Saksutredning

Regjeringen fikk 18. juni 2014 tilslutning fra Stortinget til å gjennomføre en nasjonal kommune-reform. Målet er større og mer robuste kommuner med økt makt og myndighet. Dette for å møte morgendagens utfordringer og økende forventninger fra innbyggerne.

Reformen legger til rette for at flere kommuner slår seg sammen. Færre og større kommuner skal gi bedre kapasitet til å videreutvikle lovpålagte oppgaver, gi bedre muligheter til å utvikle bærekraftige og gode lokalsamfunn, samt ivareta frivillige oppgaver. Som et generelt prinsipp skal reformen legge grunnlaget for at alle kommuner kan løse sine lovpålagte oppgaver selv.

428 generalistkommuner med store variasjoner

De norske kommunene er generalistkommuner. Det innebærer at alle kommuner skal imøtekomme de samme kravene når det gjelder tjenester til innbyggerne, planleggings- og utviklingsoppgaver i lokalsamfunnet, oppgavene som myndighetsutøver og ivaretaking av demokratiske funksjoner uavhengig av innbyggertall, bosettingsstruktur eller andre kjennetegn. De 428 kommunene varierer betydelig i forhold til innbyggertall og areal. De 100 største kommunene har 75 prosent av landets innbyggere. 228 av kommunene er i Kostra-sammenheng definert som små med under 5000 innbyggere. 147 er definert som mellomstore med 5000 – 20000 innbyggere. 53 kommuner, blant disse Kristiansund, er definert som store med over 20000 innbyggere.

På Nordmøre var innbyggertallet og arealet slik pr. 1. oktober 2014 (sortert etter folketall):

Kristiansund	24544	87 km ²
Sunnadal	7148	1700 km ²
Surnadal	5995	1366 km ²
Averøy	5746	173 km ²
Aure	3557	511 km ²
Eide	3464	152 km ²
Tingvoll	3081	337 km ²
Gjemnes	2574	382 km ²
Smøla	2141	284 km ²
Rindal	2051	640 km ²
Halsa	1570	304 km ²
Nordmøre	61871	5 936 km²

Til sammenligning hadde Molde 26 338 innbyggere (363 km²) og Ålesund 46 235 (98 km²).

Kommunereformen er ment å være en velferdsreform. Den handler om å bedre velferdstjenester der folk bor, nå og i fremtiden. Reformen handler også om bedre organisering i områder der både innbyggere og næringsliv daglig krysser flere kommunegrenser og der større kommuner kan gi en mer helhetlig og god planlegging til beste for innbyggerne.

Regjeringen tar sikte på å legge fram et samlet forslag om hvilke oppgaver som kan overføres til større og mer robuste kommuner våren 2015. Stortinget vil dermed behandle forslaget om nye oppgaver til kommunene før kommunene gjør sine sammenslåingsvedtak. Målet er deretter å legge fram en samlet lovproposisjon om nye oppgaver til kommunene våren 2017, samtidig med en proposisjon om ny kommunestruktur.

Regjeringens mål med kommunereformen er

1. Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne

Større kommuner med bedre kapasitet og kompetanse vil legge til rette for gode og likeverdige tjenester over hele landet. Større fagmiljø vil gi mer stabile arbeidsmiljø, bredde i kompetansen og en bredere tiltaksportefølje, særlig i små og spesialiserte tjenester.

2. Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling

Kommunesektoren skal bli bedre i stand til å løse nasjonale utfordringer. Reformen skal bedre forutsetningene for en styrket og samordnet lokal- og regional utvikling i alle deler av landet både når det gjelder arealbruk, samfunnssikkerhet- og beredskap, transport, næring, miljø og klima, og også den sosiale utviklingen i kommunen. Det er ønskelig at kommunegrensene i større grad tilpasses naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner.

3. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner

Større kommuner vil ha større ressursgrunnlag og kan også ha en mer variert befolknings- og

nærings sammensetting. Det gjør kommunene mer robuste overfor uforutsette hendelser og utviklingstrekk. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner vil legge til rette for en mer effektiv ressursbruk innenfor begrensede økonomiske rammer.

4. Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver

Større og mer robuste kommuner kan få flere oppgaver. Dette vil gi økt makt og myndighet til kommunene, og dermed økt selvstyre. Større kommuner vil også redusere behovet for interkommunale løsninger. Færre og større kommuner som gjennomfører en velferdspolitik i henhold til nasjonale mål, vil redusere behovet for statlig detaljstyring. Kommunene vil slik få større frihet til å prioritere og tilpasse velferdstilbudet til innbyggernes behov.

Disse målene skal kommunene gjøre sine vurderinger av i løpet av prosessen fram mot vedtak våren 2016.

Kommunene har utredningsansvar

I oppdragsbrev 24. juni 2014 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) til fylkesmennene, ble alle kommuner gitt et utredningsansvar. Det betyr i praksis at kommunene må gå gjennom prosessene med å diskutere og vurdere sammenslåing, samt gjøre vedtak om sammenslåing innen våren 2016. I brevet er det anført at det er et mål å sørge for gode og lokalt forankrede prosesser.

I august sendte statsråd Jan Tore Sanner brev til alle landets kommuner der han på bakgrunn av Stortingets behandling inviterer kommunene til å delta i prosesser med sikte på å vurdere og å avklare om det er aktuelt å slå seg sammen med nabokommuner.

Frivillighet som hovedregel

Hovedregelen for reformen er frivillighet, men det er også tatt et forbehold. I stortingsbehandlingen var det flertall for at: "Unntak fra dette frivillighetsprinsippet vil likevel kunne være aktuelt i helt spesielle situasjoner der enkeltkommuner ikke må kunne stanse endringer som er hensiktsmessige ut fra regionale hensyn" (Kommuneproposisjonen 18. juni 2014 - AP, H, FrP, KrF, V)

Ekspertutvalget - oppgavefordeling

Ekspertutvalget for kommunereformen ble satt ned i januar 2014 og skal på fritt faglig grunnlag gjennomgå og foreslå prinsipper og kriterier for en ny nasjonal kommuneinndeling. Utvalget er satt sammen av erfarne forskere og praktikere, som til sammen representerer en allsidig og god kompetanse på hele kommunesektoren.

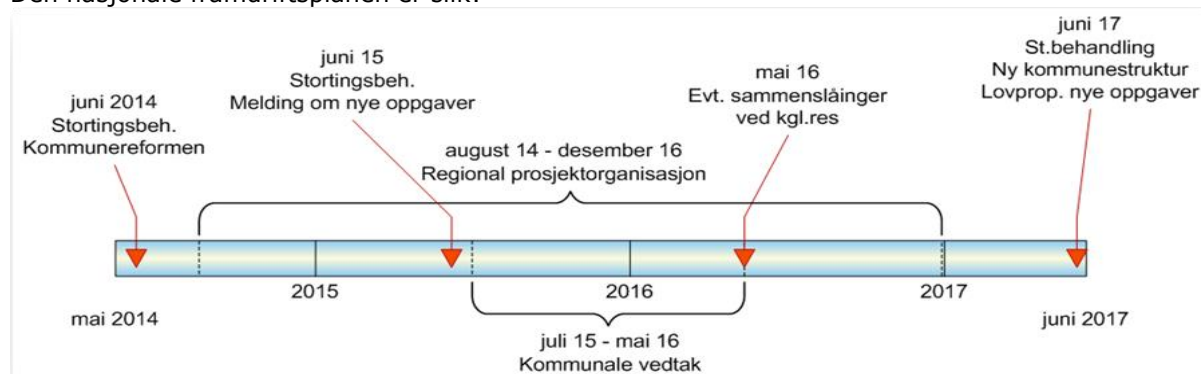
Ekspertutvalget kommer med sin sluttrapport til regjeringen 1. desember 2014. Rapporten inneholder en vurdering om kommunene skal få enda flere oppgaver, og i så fall hvilke type oppgaver. Dette blir lagt fram i en Stortingsmelding våren 2015.

Nytt inntektssystem

Forslag til nytt inntektssystem kommer i kommuneproposisjonen våren 2016. Det er gitt signaler om at inntektssystemet blir lagt om slik at dette er med å underbygge regjeringens målsetting om færre, større og mer robuste kommuner. Man kan derfor ikke tillegge dagens inntektssystem avgjørende betydning inn i vurderingen av hvilke kommuner som bør slå seg sammen.

Nasjonale framdriftsplan

Den nasjonale framdriftsplanen er slik:



[Les mer om kommunereformen på kommunal- og moderniseringsdepartementets hjemmeside.](#)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet legger opp til 2 tidsløp i reformen. For kommuner som har startet prosessene tidlig og gjør vedtak innen høsten 2015, legges det til rette for at sammenslåing kan vedtas på nasjonalt nivå ved en kongelig resolusjon senest i løpet av våren 2016 (Løp 1 – "Lyntoget"). De nye kommunene blir da gjeldende fra 1. januar i 2018. Dette forutsetter likelydende vedtak i de aktuelle kommunene. Derneft må departementet vurdere om den foreslåtte sammenslutningen er i tråd med hovedmålene for reformen.

Kommunale vedtak som ikke er i tråd med reformen, eller vedtak om sammenslåing som medfører at mer enn en av de aktuelle kommunene flyttes til et nytt fylke, kan ikke vedtas ved kongelig resolusjon. Disse må da vente til departementet våren 2017 fremmer en proposisjon om helhetlig kommunestruktur.

For de fleste kommunene er det løp 2, "Hurtigtoget", som er mest aktuelt. Det vil si at kommunestyrene fatter vedtak om hvem man ønsker å slå seg sammen med i løpet av våren 2016. De nye kommunene blir da gjort gjeldende fra 1. januar i 2020.

Spørsmål om grensejusteringer mellom kommuner og deling av kommuner er spørsmål som tas opp i den reformprosessen som KMD har startet opp. Det legges også opp til prosesser på tvers av dagens fylkesgrenser.

Departementet vil, i henhold til bestemmelsene i inndelingsloven, dekke engangskostnader ved sammenslåing etter en fast modell hvor det ytes mellom 20 – 60 millioner kroner avhengig av antall innbyggere og antall kommuner i de ulike sammenslåingene. Med en omfattende kommunereform vil departementet gjøre dekningen av engangskostnader mer forutsigbar for kommunene, og unngå mange og tidkrevende søknadsprosesser. Det legges opp til at alle kommuner som slår seg sammen i reformperioden får dekket engangskostnader etter en standardisert modell. (*§ 15 Ved samanslåing av kommunar eller fylke og deling som nemnt i § 3 andre ledd bokstav b, gir staten delvis kompensasjon for eingangskostnader som er direkte knytte til desse prosessane. I ein overgangsperiode gir staten også kompensasjon for bortfall av rammetilskot.*)

Kommuner som får nasjonale vedtak om sammenslåing i reformperioden får reformstøtte fra staten. Dette for å lette overgangen til ny og større kommune. Utbetalingen blir gitt uten ytterligere søknad fra kommunene. Reformstøtten varierer fra 5-30 millioner kroner avhengig av den nye kommunestørrelsen og tildeles etter en standardisert modell.

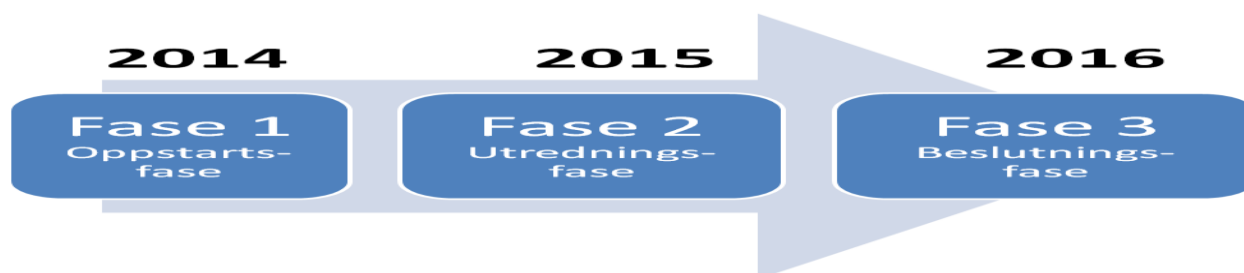
Nye sammenslåtte kommuner beholder inndelingstilskuddet i noen år. Det vil si at basistilskudd og eventuelle regionalpolitiske tilskudd i rammeoverføringene beholdes som om det fortsatt er samme antall kommuner som før sammenslåingen. Dette beholdes i 15 år før det trappes ned over 5 år. Regjeringen har bestemt at inndelingstilskuddet for kommuner som slår seg sammen i kommunereformen, skal ta utgangspunkt i inntektssystemet slik det er i 2016.

KMD har meldt at de vil sende ut et lovforslag på høring, som innebærer at kommunens låneopptak og langsiktige låneavtaler i den nærmeste tiden må godkjennes av fylkesmannen. Dette for å hindre strategiske tilpasninger eller disposisjoner i forkant av reformen.

Departementet har også opplyst at de vil utrede en lovhjemmel som gir mulighet til å pålegge interkommunalt samarbeid for å få større fagmiljø i de tilfeller der kommuner grunnet avstander ikke vil slå seg sammen.

Fremdriftsplan i Møre og Romsdal

Fylkesmannen har lagt opp til følgende framdrift i vårt fylke:



Fase 1 – Oppstartsfasen 2014

Alle kommuner i Møre og Romsdal skal i løpet av høsten 2014 legge fram en sak for sitt kommunestyre hvor de folkevalgte tar stilling til hvordan og hvilke tiltak man skal gjennomføre i den enkelte kommune for å få til en god prosess. Vedtaket må innen 31. desember 2014 oversendes fylkesmannen og utløser prosess-støtte i 2015. Ålesund, Molde og Kristiansund får 500 000 kroner hver. De øvrige kommunene får 200 000 kroner hver.

Fase 2 – utredningsfasen 2015

Del 1: Våren 2015 (før valget), kartlegging av kommunens utfordringsbilde - bærekraftighet på sikt. Innen 1. juli skal kommunene sende statusrapport til fylkesmannen. Del 2: Høsten 2015 (etter valget). Nytt kommunestyre konstitueres i oktober/november. Under folkevalgtopplæringen blir det ekstra fokus på kommunereformen i et samarbeid mellom KS og fylkesmannen.

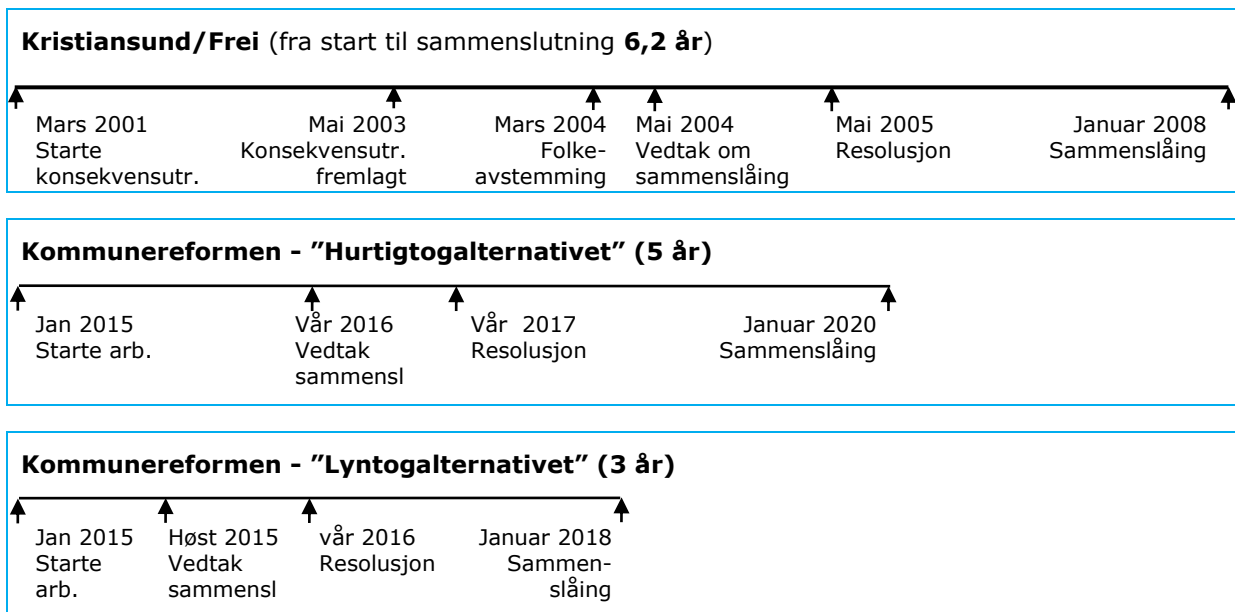
Fase 3 – beslutningsfasen 2016

I løpet av 1. tertial 2016 skal alle kommunestyrer behandle en sak om sammenslåing av kommuner. Frist for innsending av vedtaket til fylkesmannen er 1. juli 2016. Høsten 2016 oppsummerer fylkesmannen vedtakene fra de 36 kommunene i fylket og sender saken over til departementet innen 31. desember 2016. I tillegg skal fylkesmannen på selvstendig grunnlag gjøre en vurdering av kommunestyrevedtakene der det legges vekt på helheten i regionen og fylket. Fylkesmannen skal også vurdere om vedtakene er i tråd med hovedpunktene i reformen.

[Se mer om fylkesmannens arbeid med kommunereformen her.](#)

Fremdriftsplan Kristiansund

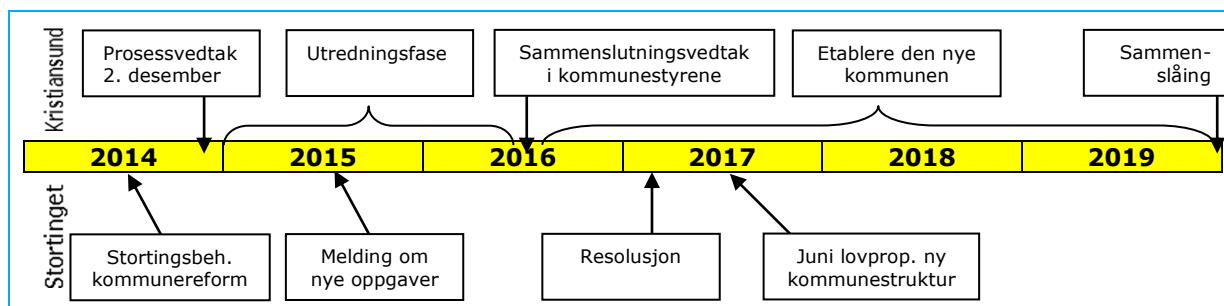
Som illustrasjonen under viser, og til sammenligning, så tok det 6,2 år fra Kristiansund og Frei kommuner ble enige om å igangsette en konsekvensutredning og fram til formell sammenslutning.



Da ingen av Nordmørskommunene foreløpig har blitt enige om sammenslåing med en eller flere av nabokommunene, synes det lite aktuelt at Kristiansund går inn for lyntogalternativet. Det ville i så fall innebære at sammenslåingsvedtak må fattes innen høsten 2015. Før det må man ha gjennomført en prosess med sonderinger og konsekvensutredninger mellom flere kommuner, bred involvering, medvirkning, eierskap og innbyggerhøring til den nye kommuneorganiseringen.

Som følge av dette, og i tråd med de rådene som ble gitt av bystyret 4. november tilrås rådmannen at Kristiansund velger løp 2, "hurtigtogalternativet" med formell sammenslutning fra januar 2020. Dette er også det tidsløpet som de øvrige nordmørskommunene har signalisert.

Proessen for Kristiansund får da, og foreløpig grovt skissert, følgende tidshorisont:



Nordmøre bør ha felles milepæler

I forhold til det videre arbeidet er det hensiktsmessig at kommunene på Nordmøre blir enige om noen felles milepæler i kommunenes prosessplaner.

Status i arbeid med kommunereformen i Kristiansund

Per 2. desember er statusen slik for arbeidet i Kristiansund:

- 17. september - felles oppstartsmøte for alle kommunene i fylket i regi av fylkesmannen.
- 23. september - informasjon til alle ansatte på rådhuset, enhetslederne og hovedtillitsvalgte.
- 30. september - informasjon til bystyret.
- 03. oktober - kommunereformen tatt opp som tema i byregionprogrammet.
- 10. oktober - egen side om kommunereformen i infobladet Kristiansund.
- 22. oktober - felles formannskapsmøte for alle 11 Orkidékommunene. Tema kommunereformen
- 04. november - bystyremøte med tema kommunereformen. Et prosessmøte der bystyret, tillitsvalgte, ungdomsrådet og repr. fra næringslivet var invitert til å gi råd og styringssignal.
- 11. november - informasjon om kommunereformen på utvidet enhetsledermøte. (Enhetsledere og hovedtillitsvalgte)
- 11. november - egen side om kommunereformen i infobladet Kristiansund.
- 13. november - Orkidémøte på Håholmen med kommunereformen som et av temaene.
- 20. november - tema på kontaktmøte med hovedtillitsvalgte.
- 02. desember - bystyret behandler sak om prosess og framdrift.

Erfaringer fra kommunesammenslutningen Frei – Kristiansund

Kristiansund er en av få kommuner i landet som har relativt ferske erfaringer på dette området. Sammenslutningen mellom Frei og Kristiansund ble gjort gjeldende fra 1. januar 2008, for cirka 6 år siden. Tilbakemeldingene er ganske entydige på at det ble gjennomført en god prosess. I oppsummeringen ble gode erfaringer sammenfattet i følgende 20 punkter. Disse er det svært nyttig å ha med seg inn i arbeidet med den nye kommunereformen.

- God innbyggerdialog, befolkningen ble tatt med på råd, det var frisk debatt i leserinnlegg, folkemøter og folkeavstemming.
- God informasjon gjennom hele prosessen til folkevalgte, ansatte, innbyggerne, naboene
- Informasjonsbladet "Kommunen vår" ble godt mottatt og var kulturbyggende.
- Etter folkeavstemmingen og kommunestyrevedtakene om sammenslutning virket det som at innbyggerne i begge kommuner, trolig som følge av forutgående prosess, aksepterte beslutningen om at man sammen skulle bygge en ny og god kommune.
- Kristiansund og Frei var likeverdige samarbeidsparter gjennom hele sammenslutningsprosessen. Man var raus og inkluderende.
- Fellesnemnda og prosjektet fikk vide fullmakter.
- Tillitsvalgte var med i hele prosessen.
- Det ble gitt stillingsgaranti for de ansatte (ingen ansatte skal sies opp som følge av kommunesammenslutningen). Eventuell overtallighet skulle løses ved naturlig avgang.
- Det var stor grad medvirkning fra de ansatte - mange arbeidsgrupper jobbet med oppbyggingen av den nye kommunen
- Det ble gitt møtetogtgjøring til alle medlemmer av oppnevnte grupper.
- Det var ryddige ansettelsesforhold.
- Administrativ og politisk struktur kom tidlig på plass
- Ny rådmann ble ansatt ca 10 måneder før sammenslutningsdatoen.
- Det var ryddige lederforhold mellom gamle kommuner og den nye kommunen.
- Samlokaliseringer med enhetlig ledelse ble gjennomført før formell sammenslutning.
- Alle enhetsledere og seksjonsledere var formelt innplassert ca. ½ år før sammenslutning.
- Det var god nok tid, framdriftsplan, gode prosesser og få snarveier.
- Det ble søkt råd hos andre Asplan Viak, Bodø/Skjerstad, Ølen/Vindafjord og Aure/Tustna.
- Kommunesammenslutning ble ikke kombinert med omorganisering.
- Sammenslutningen ble feiret med "Bryllupsfest".

Snorverdiene

Snor-verdiene ble til i forbindelse med arbeidet kommunesammenslutningen Frei – Kristiansund og blir også en rettesnor i arbeidet med den nye kommunereformen.

S	SAMHANDLING – Vi skal alltid stå sammen <ul style="list-style-type: none">• Vi er lyttende og inkluderende• Sammen utvikler vi Nordmøre• Samhandling skal være vår rettesnor• Vi er rausse både mot nye ideer og mennesker
N	NYSKAPING – Hos oss er alt mulig <ul style="list-style-type: none">• Vi skal være Norges mest kreative og nyskapende kommune• Vi skal gi dristige ideer en sjanse• Du skal ha god grunn for å si nei• Ja-kommune, nei har bevisbyrden
O	OPTIMISME – Vi har glimt på alle øyer <ul style="list-style-type: none">• I Norges polykrome by er det glede, optimisme og positivitet som driver utviklingen fremover• Vi skal bli berømt for vår gjestfrihet og vårt gode humør
R	RAUSHET – Vi har bruk for alle <ul style="list-style-type: none">• Vi skal bli best i landet på positivt mangfold vi er avhengig av for å lykkes• I møte med mennesker er vi romslige og villige til å gi av oss sel• Vi unner alle suksess• Det som er godt for naboen er godt for oss

Levereglene

De interne levereglene ble også skapt i forbindelse med arbeidet kommunesammenslutningen Frei – Kristiansund. Disse blir også viktig å ha med i arbeidet med den nye kommunereformen.

Oss i mellom

- Vi holder ord!
- Vi gir ros!
- Vi griper hverandre i å lykkes!
- Vi snakker med hverandre, ikke om!
- Vi har humør og temperament!
- Vi gjør hverandre gode!

Organisering av arbeidet i Kristiansund - kommunereformen

Prosjekt

Rådmannen tilrår at arbeidet med kommunereformen organiseres som et prosjekt. Prosjektet får 2 faser. Den første går fram til man har blitt enige om hvilke kommuner som skal slå seg sammen. Deretter bør prosjektet endres slik at samarbeidskommunene får felles organisering i det videre arbeidet med reformen.

Prosjekteier

I fase 1 foreslås det at et utvidet formannskap blir prosjekteier. Utvidet betyr i denne sammenhengen at formannskapet, når det opptrer som prosjekteier, utvides med gruppelederne fra Senterpartiet, Kristelig folkeparti, Sosialistisk venstreparti og Rødt. Det planlegges foreløpig 2 prosjektemøter i løpet av våren 2015. Eventuelt flere ved behov. Sammensettingen justeres etter valget i 2015.

I fase 2 må det vurderes om et interkommunalt politisk oppnevnt utvalg skal være prosjekteier.

Prosjektleder

Det tilrås at Petter Ingeberg blir prosjektleder og kontaktperson i forhold til fylkesmannen. Han var også prosjektleder i sammenslutningen Frei-Kristiansund. Prosjektleder får rådmannen som nærmeste overordnede

Arbeidet er omfattende og innebærer at andre viktige arbeidsoppgaver knyttet til kommunens informasjon, i økende grad, må utføres av andre. Arbeid med kommunereformen vil etter hvert fylle hele stillingen.

Når prosjektet går inn i fase 2, der man blir konkret på hvilke kommuner som skal slå seg sammen, må prosjektadministrasjonen utvides.

Styringsgruppe

Det foreslås oppnevnt en styringsgruppe bestående av ordfører (leder), varaordfører, 1 fra opposisjon, rådmann, 1 kommunalsjef, byplanlegger, 2 tillitsvalgte, 2 representanter fra ungdomsrådet og prosjektleder. Varamedlemmer oppnevnes for de politiske representantene. Det planlegges månedlige møter. I fase 2 endres sammensettingen.

Møtegodtgjøring

Medlemmene i grupper som styringsgruppen oppnevner i forbindelse med kommunereformen får møtegodtgjøring. Dette gjelder både folkevalgte, tillitsvalgte og ansatte. Prosjekteier fastsetter satsene.

Arbeids- og referansegrupper

Det foreslås at diverse etablerte råd og utvalg; eksempelvis ungdomsrådet, eldrerådet, idrettsrådet, foreldreråd skole/barnehage, etablerte næringsforum, hovedutvalg, etablerte nettverk skole/barnehage, kommunale enheter, foreldreutvalg, velforeningsråd med mer blir arbeids- og referansegrupper i utredningsfasen. I fase 2 oppnevnes det særskilte arbeids- og referansegrupper.

Byregionprogrammet

I samarbeidsprogrammet er satt i gang et utredningsarbeid for å finne nye områder for tettere kommunesamarbeid. Det videre arbeidet med kommunereformen vil på ulike måter berøre byregionprogrammet.

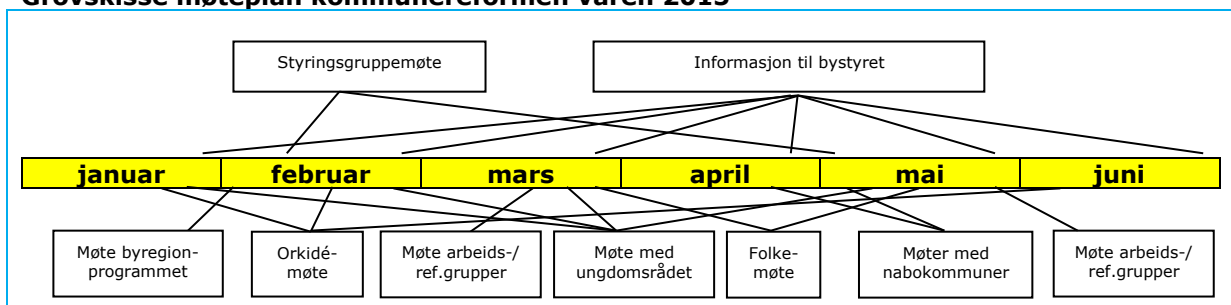
Arbeidsgruppe mellom Orkidè-kommunene

Det bør opprettes en egen arbeidsgruppe mellom kommunene i Orkidè-samarbeidet. Sekretariatsfunksjonen ivaretas av den som regionrådet ansetter som prosessveileder.

Arbeidsgruppe mellom bykommunene og fylkesmannen

Det bør opprettes en egen arbeidsgruppe mellom prosjektlederne i Ålesund, Molde og Kristiansund. Fylkesmannen bør være med i gruppen og ta initiativ til at den opprettes.

Grovskisse møteplan kommunereformen våren 2015 –



Kommunikasjon og medvirkning

God informasjon, dialog og medvirkning er en svært viktig suksessfaktor i reformen. Det er viktig og riktig at lokalsamfunnet får muligheten til å delta i og medvirke til planleggingen av fremtidens kommune, og uansett utfallet skal man ha opplevd prosessen som åpen og inkluderende. Dette gjelder blant annet folkevalgte, ansatte, tillitsvalgte, innbyggerne, næringsliv, frivillige organisasjoner nabokommuner med mer. Informasjonsarbeidet må tilpasses framdriften i prosjektet. Det er viktig at relevant informasjon gjøres tilgjengelig så fort den foreligger. Involvering forutsetter informasjon og innbyggerne må møtes gjennom de kanaler de benytter.

- Kommuner som vurderer sammenslåing bør samarbeide om et likt kommunikasjonsopplegg slik at alle involveres på samme måte.
- Det blir informasjon om arbeidet med kommunereformen på hvert bystyremøte og på hvert møte i ungdomsrådet. Informasjon til andre råd og utvalg skjer etter nærmere avtale.
- Tillitsvalgte og ansatte blir involveres og informeres gjennom hele prosessen. I fase 2 blir det også etablert flere arbeidsgrupper der ansatte og tillitsvalgte deltar.

- Det opprettes en egen hjemmeside for prosjektet, knyttet mot kommunens nettsider. Denne brukes til nyheter, informasjon, lenker og utredninger. Nettsiden er tilgjengelig for alle.
- Det opprettes også en offisiell facebookside for det lokale arbeidet med kommunereformen. Kanalen egner seg også godt som debattarena.
- Kommunereformen får fast plass i infobladet Kristiansund, som utgis 11 måneder i året. I fase 2 må det vurderes om innholdet og målgruppen endres til å omfatte samarbeidskommunene.
- Tidens Krav og NRK har en viktig funksjon i reformen og det legges opp til gode samarbeidsformer med media.

Når det gjelder innbyggerne er kommunikasjon, informasjon og møter/arrangement på ulike måter viktig. Av paragraf 10 i inndelingsloven går det fram at innbyggerne også bør høres før kommunestyrene gjør vedtak om sammenslåing. Slike høringer kan skje ved folkeavstemming, opinionsundersøkelser, folkemøter eller lignende. Foreløpig planlegges det 2 folkemøter i Kristiansund i våren 2015.

I forkant av reformarbeidet bør Orkidé gjennomføre en utredning som omfatter de 11 nordmørskommunene. En utredning som gir kommunene et godt faktagrunnlag for videre arbeid. En innbyggerundersøkelse i de 11 kommunene blir et godt supplement til faktaopplysningene.

Det videre utredningsarbeidet bør gjøres i arbeidsgrupper bestående av representanter fra kommuner som vurderer å slå seg sammen. Behov for eventuell ekstern bistand må også vurderes.

Innbyggerhøring på sammenslåingsalternativene

Når sammenslåingsalternativene er klare bør det i regi av samarbeidskommunene gjennomføres en innbyggerundersøkelse, alternativt en folkeavstemming. KMD skal utarbeide en innbyggerundersøkelse som kommunene kan velge å bruke i arbeidet. Å bruke denne som utgangspunkt, vil etter departementets syn gi kommunestyrene et bredere og bedre beslutningsgrunnlag enn hva som er mulig i en rådgivende folkeavstemming. (Inndelingsloven § 10. *Innbyggjarhøyring* - Kommunestyret bør innhente innbyggjarane sine synspunkt på forslag til grenseendring. Høyringa kan skje ved folkerøysting, opinionsundersøking, spørjeundersøking, møte eller på annan måte.) Rådmannen er enig i at en innbyggerundersøkelse er å foretrekke framfor en rådgivende folkeavstemming i denne reformen.

Kriterier for god ny kommunestruktur - utredninger

Departementets ekspertutvalg har fått i oppdrag å foreslå prinsipper og kriterier for en ny kommuneinndeling. Kriteriene skal ivareta kommunenes roller som demokratisk arena, tjenesteyter, samfunnsutvikler og myndighetsutøver. Utvalget anbefaler ti kriterier som er rettet mot kommunene og to mot staten.

Kriteriene er følgende:

Kriterier for kommunene - ekspertutvalget

- Tilstrekkelig kapasitet
- Relevant kompetanse
- Tilstrekkelig distanse
- Effektiv tjenesteproduksjon
- Økonomisk soliditet
- Valgfrihet
- Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
- Høy politiske deltakelse
- Lokal politisk styring
- Lokal identitet

Kriterier for staten - ekspertutvalget

- Bred oppgaveportefølje
- Statlig rammestyring

I det videre arbeidet må konsekvensene av en ny kommunestruktur utredes i forhold til ulike sammenslutningsalternativer, og hvordan dette innvirker på

- Tjenester
- Myndighetsutøvelse
- Samfunnsutvikling
- By- og stedsutvikling
- Demokrati

- Økonomi

Ved alle utredninger legges det vekt på klart språk og god leservennlighet. Alle utredninger skal ha et sammendrag med konklusjon først i rapporten.

Utredningsverktøy

Verktøyet www.nykommune.no som er utarbeidet av KMD blir nyttig i utredningsarbeidene. Ved å bruke dette kan man på en enkel måte få fra viktige faktaopplysninger som man kan diskutere og vurdere ut ifra. Faktaopplysningene som framkommer her er hentet ut fra de kriteriene som Telemarkforskning pleide å legge til grunn i sine tidligere utredninger om kommunesammenslåing.

Interkommunale samarbeid

En gjennomgang av eksisterende interkommunale samarbeidsordninger blir også en del av reformprosessen.

I den politiske plattformen til Solbergregjeringen er følgende anført om interkommunal virksomhet *"Fremveksten av interkommunale selskaper og samarbeid viser at dagens oppgaver allerede er for store for dagens kommunestruktur. Viktige beslutninger om kommunale oppgaver, som infrastruktur og grunnleggende velferdstjenester, er blitt flyttet vekk fra folkevalgte organer og til interkommunale selskaper. Regjeringen mener at dette har svekket demokratiet. En omfattende kommunereform vil derfor også være en demokratireform."*

Av interkommunale samarbeidsordninger på Nordmøre nevnes blant annet listen er ikke uttømmende:

PPT for ytre Nordmøre	Betjener Averøy, Aure, Kristiansund og Smøla.
Nettverk Nordmøre grunnskole/barnehage	Kristiansund, Aure, Averøy, Halså, Smøla, Sunndal, Surnadal, Tingvoll, Rindal.
Barnevern	Kristiansund, Averøy, Gjemnes.
Legevakt	Gjemnes, Tingvoll, Averøy, Kristiansund.
Nordmøre krisesenter	Kristiansund, Aure, Averøy, Halså, Surnadal, Smøla og Tingvoll.
Nordmøre energiverk	Kristiansund, Averøy, Aure, Smøla, Tingvoll, Trønderenergi AS,
Interkommunal kommunedelplan for sjøareal	Aure, Averøy, Eide, Gjemnes, Halså, Kristiansund, Smøla, Sunndal, Surnadal, Tingvoll, Nesset.
Byregionprogrammet	Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll + Aure, Halså og Smøla fra januar 2015.
Interkommunalt tilsyn i byggesaker Nordmøre	Kristiansund, Aure, Averøy, Halså, Eide, Gjemnes, Sunndal, Surnadal, Smøla, Tingvoll, Rindal.
IKT ORKidé	Aure, Averøy, Eide, Gjemnes, Halså, Kristiansund, Rindal, Smøla, Sunndal, Surnadal, Tingvoll, samt Fræna og Nesset.
Nordmøre interkom. innkjøpssamarbeid	Aure, Averøy, Eide, Gjemnes, Halså, Kristiansund, Rindal, Smøla, Sunndal, Surnadal, Tingvoll, Fræna.
Kristiansund og Nordmøre Havn	Kristiansund, Hitra, Halså, Gjemnes, Averøy, Aure, Sunndal, Surnadal, Smøla, Tingvoll, Hemne.
Nordmøre interkommunale renovasjonsselskap (NIR)	Kristiansund, Aure, Averøy, Halså, Rauma, Smøla, Sunndal, Tingvoll, Oppdal.
Distriktsrevisjon Nordmøre IKS	Aure, Averøy, Halså, Kristiansund, Rindal, Smøla, Surnadal og Tingvoll.
Nordmøre kontrollutvalgsekretariat IKS	Aure, Averøy, Halså, Kristiansund, Rindal, Smøla, Surnadal og Tingvoll.
Arbeidsgiverkontroll Nordmøre	Kristiansund, Averøy, Halså, Gjemnes, Aure, Smøla, Eide, Sunndal, Tingvoll, Rindal og Rauma.
Nordmøre kemnerkontor	Kristiansund, Averøy, Halså, Gjemnes.
Felles øyeblikkelig hjelp avd.	Kristiansund, Averøy, Tingvoll, Gjemnes.
Destinasjon Kristiansund og Nordmøre	Kristiansund, Aure, Averøy, Halså, Smøla, Sunndal, Surnadal, Tingvoll, Rindal.
Felles landbrukskontor	Gjemnes, Kristiansund.
Biblioteksamarbeid	Kristiansund, Gjemnes, Averøy.
Kulturskole	Kristiansund, Averøy.
Veterinærvakt	Kristiansund, Eide, Gjemnes.
Mottakssentral trygghetsalarmer	Kristiansund, Averøy, Smøla, Sunndal, Fræna

Overgrepsmottak	Kristiansund, Aure, Halså
Næringsplan	Felles strategisk næringsplan Kristiansund – Averøy.
Beredskap	Samarbeid om kommunal beredskapsplanlegging.
Brannsamarbeid	Etablert mellom Kristiansund og Averøy.
Brannsamarbeid Nordmøre	Interkommunalt brannsamarbeid mellom Nordmørskommunene er under utredning i regi av Orkidé.
Orkidésamarbeidet	Ordfører- og rådmannskollegiet for Nordmøre (ORKidé) er et formalisert samarbeid mellom kommunene på Nordmøre
NIUA	Nordmøre interkommunale utvalg mot akutt forurensning (NIUA). Kristiansund, Averøy, Eide, Gjemnes, Tingvoll, Halså, Sunndal, Surnadal, Aure, Smøla, Rindal.

Just Ingebrigtsen
rådmann